

ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Україна продовжує розвиватися як країна з високою часткою сировинних галузей промисловості, де переважає сфера низьконаукоємкого матеріального виробництва. Відомо, що рівень розвитку країни залежить від рівня розвитку інноваційної діяльності, тому впровадження інновацій є головним чинником успіху підприємства, який впливає і на рівень розвитку країни загалом.

Закон України "Про інноваційну діяльність" визначає інновації як новостворені і вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукцію або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери; а інноваційну діяльність - як діяльність, що спрямована на вирішення і комерціалізацію результатів наукових розробок та досліджень і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів та послуг.

Реалізація інноваційної моделі економічного розвитку України передбачає створення, освоєння у виробництві і просування на ринок технологічних і організаційно-управлінських інновацій. Вагомим інструментом такого напряму розвитку є реалізація нововведень на підприємствах. В умовах нового ринкового укладу з'явилися нові можливості реалізації дослідницьких і конструкторських проектів та використання їх результатів. Мова йде про інноваційне підприємництво (технопарки, венчурні фірми) як інструмент виробничо-технологічного партнерства та можливість придбання результатів дослідницьких розробок ззовні. Зважаючи на те, що в Україні функціонують лише 5 технопарків, то про масштабність зовнішніх зв'язків у даному напрямку говорити складно. Більшою мірою варто звернути увагу на ефективність співпраці підприємств з зовнішніми науково-дослідницькими установами та конструкторськими підрозділами інших великих підприємств. Однак, зважаючи на офіційні дані (табл. 1) [1] ефективність такої співпраці є достатньо низькою.

З таблиці видно, що фінансові показники зовнішньої співпраці є низькими, і не відображають тенденції до росту, особливо у 2009 році, коли загальні витрати на дослідження і розробки впали на 32% порівняно з попереднім роком.

Витрати на інноваційну діяльність в Україні за напрямками, тис.грн.

Показник	2007	2008	2009
Дослідження і розробки	986,5	1243,6	846,7
В.т.ч. внутрішні НДР	793,6	958,8	633,3
зовнішні НДР	192,9	284,8	213,4
Придбання нових технологій	328,4	421,8	115,9
Придбання машин та обладнання	7471,1	7664,8	4974,7
Інші витрати	2064,9	2664,0	2012,6
Всього	10850,9	11994,2	7949,9

Прогнози подальшого розвитку НДР в Україні є доволі суперечливими. З одного боку в Постанові Кабінету міністрів України від 14 травня 2008 року Про затвердження Державної цільової економічної програми "Створення в Україні інноваційної інфраструктури" на 2009-2013 роки [2] збільшення витрат на інноваційні проекти за вказаний період до 7 млрд.грн., з іншого, згідно офіційних даних [1] у 2009 році такі витрати склали 127 млн.грн. Враховуючи законодавчо затверджений показник ця цифра повинна становити 1,4 млрд.грн., тобто у 11 раз більшою. Для окреслення орієнтовних показників, які необхідно досягнути в напрямку розвитку НДДКР, наведемо приклад таких витрат на ведучих компаніях США, а саме: Ford Motor Co (автомобілебудування) – 6,3 млрд.дол., Motorola (електроніка і ІТ) – 3,6 млрд.дол., Johnson&Johnson (фармацевтика) – 4,48 млрд.дол.[3, 73].

Вирішення описаних проблем потребує глобальних змін у системі управління інноваційним розвитком, а саме: - розвиток фінансово-економічної підсистеми інноваційної інфраструктури як недостатньо розвинутої; - розвиток виробничо-технологічної підсистеми інноваційної інфраструктури з поступовим впровадженням окремих елементів фінансово-економічної підсистеми; - проведення експертизи інноваційних, науково-технічних проектів . Тенденція інноваційної діяльності останніх років засвідчує необхідність державної підтримки фінансової політики у виробничій сфері та спрямування її у річище стратегічних структурних пріоритетів на формування сучасних чинників конкурентоспроможності національної економіки.

1. www.ukrstat.gov.ua .
2. www.rada.gov.ua.
3. Глушко О. Активізація НДДКР у корпораціях: світовий досвід і Україна/ О. Глушко// Економіка і прогнозування. – 2009. - №4, С. 67-81.